

การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ผู้วิจัยวิเคราะห์แถบบันทึกเสียงการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ที่มีจำหน่าย ระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ.2539 เป็นเพลงจากการเล่าเรื่อง รวมทั้งสิ้น 75 เพลง โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ประเภทของเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์โครงสร้างและองค์ประกอบของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ฟังที่มีต่อการฟังการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

1. การวิเคราะห์ประเภทของเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

จากการวิเคราะห์ประเภทของเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง มีเรื่องประเภทต่าง ๆ ซึ่งปรากฏในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1

ประเภทของเรื่องเล่าในเพลงไทยลูกทุ่ง

ประเภทและชื่อเพลง	นักร้อง
นิทานชาดก จำนวน 28 เพลง แบ่งเป็น	
- พุทธประวัติ 9 เพลง คือ	
1 คาวม้่า ตอน 1-2	พรภิรมย์
2 พิมพา	ชายเมืองสิงห์
3 แห่ล้่าจากพิมพา	ทศพลหิมพานต์
4 แห่ล้่าอันสงส์กรีน ตอน 1-3	ไวพจน์เพชรสุพรรณ
5 แห่ล้่าอันสงส์ฝ้าป่า ตอน 1-3	ไวพจน์เพชรสุพรรณ
6 แห่ล้่าอันสงส์ล่อยกระทง ตอน 1-2	ไวพจน์เพชรสุพรรณ
7 แห่ล้่าอันสงส์สร้างวัด ตอน 1-2	ไวพจน์เพชรสุพรรณ
8 องคู้มัลล	ยอดรักสลักใจ
9 องคู้มัลล	นวลจันทร์ขวัญจิต
- เวสสันดรชาดก 11 เพลง คือ	
1 ชุชกท้องแตก	น้ำผึ้งบริบูรณ์
2 ชุชกสองกุมาร	น้ำผึ้งบริบูรณ์
3 นางอมิตตา	นวลจันทร์ขวัญจิต
4 ม้ทรี ตอน 1-2	น้ำผึ้งบริบูรณ์
5 มหาชนก	ชายเมืองสิงห์
6 แห่ล้่ากัฒหา-ขาลี ตอน 1-2	ทศพลหิมพานต์
7 แห่ล้่าม้ทรีกำสรวล	ชินกรไกรลาศ
8 แห่ล้่าม้ทรีรำพัน	ทศพลหิมพานต์
9 แห่ล้่าม้ทรีโศก	ทศพลหิมพานต์
10 แห่ล้่าม้ทรีสลับ	ชินกรไกรลาศ
11 แห่ล้่าส้กัษตรีย์เดินดง	ทศพลหิมพานต์

ประเภทและชื่อเพลง

นักร้อง

- นิทานชาดก 8 เพลง คือ

1	กระต่ายกลางจันทร์	พร	ภิรมย์
2	นกกระจาบ	พร	ภิรมย์
3	น้ำท่วมปาก ตอน 1-2	พร	ภิรมย์
4	พระรถ-เมรี	ชาย	เมืองสิงห์
5	รจนา	พร	ภิรมย์
6	ริมไกรลาส ตอน 1-2	พร	ภิรมย์
7	สังข์ทอง	ยอดรัก	สลักใจ
8	เหล่าอ้ายเมรี	ทศพล	หิมพานต์

นิทานพื้นบ้าน จำนวน 29 เพลง คือ

1	ไกรทอง	พร	ภิรมย์
2	เหล่าชาละวัน ตอน 1-2	ชินกร	ไกรลาส
3	เหล่าชาละวัน	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
4	ชาละวัน	พร	ภิรมย์
5	จันทโครพ	ยอดรัก	สลักใจ
6	ใจพ่อใจแม่	พร	ภิรมย์
7	ดาวจระเข้ ตอน 1-2	พร	ภิรมย์
8	ดาวลูกไก่ ตอน 1-2	พร	ภิรมย์
9	นกกระยาง	ชาย	เมืองสิงห์
10	พ่อหม้ายตามเมีย	พร	ภิรมย์
11	พระกับพราน	พร	ภิรมย์
12	ฟ้า ครึ้ม ครึ้ม	ศจี	สายชล
13	ฟ้าพิโรธ	พร	ภิรมย์
14	ไพบาบ	พร	ภิรมย์
15	รักเดียวใจเดียว	พร	ภิรมย์
16	ลูกโจรกลับใจ	พร	ภิรมย์
17	วังแม่ลูกอ่อน ตอน 1-2	พร	ภิรมย์
18	เศรษฐีอนาถา ตอน 1-2	พร	ภิรมย์
19	หมาไล่เนื้อ	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ

ประเภทและชื่อเพลง		นักร้อง	
20	แหล่ก่องข้าวน้อยซ่าแม่	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
21	แหล่ขี้เมาใจบุญ ตอน 1-2	ทศพล	หิมพานต์
22	แหล่ใจโจร	พร	ภิรมย์
23	แหล่ปลาทูทอง ตอน 1-2	นวลจันทร์	ขวัญจิต
24	แหล่ปลาทูทอง ตอน 1-2	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
25	แหล่พระยากง พระยาพาน	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
26	แหล่หอยโข่ง ตอน 1-2	ทศพล	หิมพานต์
27	แหล่อกพ่อกแม่ ตอน 1-2	ทศพล	หิมพานต์
28	แหล่อันสังข์สังกรานต์ ตอน 1-2	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
29	แหล่อายุบาปอบบุญ	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ

นิทานจากวรรณคดี จำนวน 11 เพลง คือ

1	กามนิทวาสิฎฐี	ยอดรัก	สลักใจ
2	ขงเบ้งคดาว	เตือนใจ	บุญพระรักษา
3	คนธรรม์	พร	ภิรมย์
4	พรหมทัต	พร	ภิรมย์
5	ยอยศพระลอ	ชินกร	ไกรลาส
6	เห่กาก็	น้ำผึ้ง	บริบูรณ์
7	เห่ครุฑ	พร	ภิรมย์
8	เห่จิมพลี	พร	ภิรมย์
9	แหล่ขุนช้างขุนแผน ตอน 1-2	ชินกร	ไกรลาส
10	แหล่พระลอตามไก่	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
11	แหล่พระไวย	ทศพล	หิมพานต์

เรื่องเล่าขำประวัติบุคคล จำนวน 5 เพลง คือ

1	แหล่เจ้าแม่กวนอิม ตอน 1-3	ชินกร	ไกรลาส
2	แหล่พระเจ้าตากสินมหาราช ตอน 1-2	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
3	แหล่พระนเรศวรมหาราช	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
4	แหล่พันท้ายนรสิงห์	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
5	แหล่ศรีปราชญ์	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ

ประเภทและชื่อเพลง		นักร้อง	
นิทานอีสป จำนวน 2 เพลง คือ			
1	เหล่านิทานชาวนา	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ
2	เหล่าแพะป่า	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ

จากตารางที่ 1 พบว่ามีนิทานชาดกในเพลงไทยลูกทุ่ง 28 เพลง แยกเป็นพุทธประวัติ 9 เพลง เวสสันดรชาดก 11 เพลง ชาดกอื่น ๆ 8 เพลง นิทานพื้นบ้าน 29 เพลง นิทานจากวรรณคดี 11 เพลง เรื่องเล่าชีวิตประวัติบุคคล จำนวน 5 เพลง และนิทานอีสป 2 เพลง

2.1 นิทานชาดก

นิทานชาดกสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า และเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในชาติก่อน ๆ ซึ่งมีบทบาทเป็นตัวละครสำคัญ หรือบางครั้งมีฐานะเป็นผู้สังเกตการณ์ (นียะดา เหล่าสุนทร, 2538: 17) สำหรับการเล่าเรื่องนิทานชาดกในเพลงไทยลูกทุ่ง แยกเป็นดังนี้

2.1.1 พุทธประวัติของเจ้าชายสิทธัตถะก่อนออกผนวช และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธองค์ เช่น

" ข้าพเจ้าวณิพก	ขอสาธกยกตำนาน
ถึงสิทธัตถะกุมาร	พระผู้ผ่านเมตนะนี้
กบิลพัสดุ์ราชฐาน	อันโอฬารในปฐพี
สุทโธทนะขันตบตี	ผู้เป็นศรีศากยะวงศ์
สิริมหามายาเทวี	พระชนนีผู้สูงส่ง
คจรัมโพธิ์โกถียววงศ์	ต่างดำรงราชธรรม
กระทั่ง ได้ยโสธรา	คือพินิทาผู้งามล้ำ
บุญบาราศสะอาดทำ	กุศลกรรมคอยค้ำจุน
จนกำเนิดเกิดบุตรา	ทรงสมญาว่าราหุล

(จาก เพลงดาวม้า ตอน 1 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" ใครหนอจะงามเท่าพิน้อง	พระมายืนมองยิ่งเส่นหา
ไอ้ราหุลของบิดา	อีกนานชันทนกว่าจะพบเจอ "

(จาก เพลงแหล่งเจ้าจากพินิทา ขับร้องโดย ทศพล หิมพานต์)

" ทรงใช้นายฉันทะ	จูงกัณฐกะอาชาชาดู
ออกหลังปราสาทราชฐาน	สู่สายธารอโนมา "

(จาก เพลงดาวม้า ตอน 1 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

2.1.2 เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์และบุคคลต่าง ๆ เช่น เกี่ยวกับการทอดผ้าป่า กรฐิน ลอยกระทง เช่น

เพลงเหล่านี้สงส์ผ้าป่า กล่าวถึง พระเจ้านันทรา ชาติก่อนเกิดเป็นกุ่มพี ได้พบพระพุทธเจ้านั่งเย็บผ้า แต่ผ้าชิ้นไม่พอพระเจ้านันทราจึงถวายผ้าคาดเอวแด่พระพุทธเจ้า

วันหนึ่งเข้าป่ามหาวิเวก	เจอปัจเจกองค์พุทธเจ้า
นั่งเย็บผ้าอยู่ที่เจ็อมเงา	ในเจ็อมเขาแต่ผ้าไม่พอ
ผ้าที่จะทำอนูวาสน์	นั้นยังขาดโอ้บัพพณ
แสนโสมนัสเคียดใจไม่ร้อ	เปลืองผ้าห่มห่อพันเอวเร็วพลัน..
..แล้วพระปัจเจกพุทธเจ้า	พระองค์ทรงเอาภาษาผ้าผ่น
ทำอนูวาสน์ที่ขาดอีกตอน	เย็บเป็นจีวรเสร็จสมบุรณ์พลัน

(จาก เพลงเหล่านิสั่งส์ผ้าป่า ตอน 1 ขับร้องโดย ไวกจน์ เพชรสุพรรณ)

ไว้ว่า

เพลงเหล่านิสั่งส์ลอยกระทง กล่าวถึง ความเป็นมาของการลอยกระทง

.. พบพญานาคหนึ่งซึ่งมาเผ้า	กราบบังคมพระพุทธเจ้ากล่าวคำขาน
เชิญเสด็จไปสักครุ่สู่บาดาล	พระสัมมาโพธิญาณมีเยื่อใย
รับนิมนต์พร้อมศรัทธาพญานาค	ไม่นึกถึงความลำบากเรื่องไหนไหน
จึงเสด็จลงบาดาลในทันใด	พญานาคมากมายต่างปรีดา
ถึงเวลาอันควรจวนจะจาก	ถึงเวลาอันควรจวนจะจาก
พญานาคต่างซึ่งใจในเทศนา	กราบบังคมบอกจุดประสงค์องค์สัมมา
ให้ประทับรอบพระบาทไว้หาดทราย	อันว่ารอยพระบาทโลกนาถ
ด้วยมีนางนพมาศผู้เจิดฉาย	จัดกระทงธูปเทียนมาหาดทราย
ลอยกระทงเสี่ยงทายไว้รอยพระองค์	ทุกวันเพ็ญเดือนสิบสองน้ำนองท่า
ชาวประชามากมายใจประสงค์	ร่วมไหว้รอยพระพุทธรบาทไม่ขาดลง

(จาก เพลงเหล่านิสั่งส์ลอยกระทง ตอน 2 ขับร้องโดย ไวกจน์ เพชรสุพรรณ)

2.1.3 การเล่าเรื่องในนิทานชาดก มีเรื่องจากเวสสันดรชาดกมากที่สุด คือเพลงเล่าเรื่องกัณฑ์มัทรี 5 เพลง ชุชก 2 เพลง นางอมิตตา สีกษัตริย์เคียดใจ และกัณฑ์ราชาสี 1 เพลง เนื้อหาในเพลงมัทรีจะเหมือนกัน ต่างกันตรงการใช้ภาษาและถ้อยคำ ดังตัวอย่าง

" ทูลสนองสองกุมาร	นางตื่นตันในใจตัว
โอ้ทูลกระหม่อมของมัทรี	เมื่อยามนี้เห็นแต่ผิว
จะทุกข์ยากเมียไม่กลัว	อยู่กับผิวเพียงลำพัง
ผิวไปไหนเมียไปด้วย	ยามเจ็บป่วยช่วยกันพึ่ง
ทั้งทุกข์ยามาประทัง	คอยระวังไปต้องระวัง
เมื่อชาวเมืองเขาขับไล่	อยู่อย่างไรไว้ตำแหน่ง
หนีให้พ้นคนกลั่นแกล้ง	หากระแวงแสนอาวรณ์ ..."

(จาก เพลงเหล่านิทราพัน ขับร้องโดย ทศพล หิมพานต์)

" ใ้ใ้พระมัทรีตามซาลีและกัณฑหา ใจต้นตั้งตีปลามิรู้ว่าอยู่หนใด
พรา้เพรียกเรียกลูกจำแม่กัณฑาลูกอยู่ไหน ซาลืออยู่ที่ใดหรือเที่ยวไป
ในพงพี "

(จาก เพลงแหล่มัทรีสลบ ขับร้องโดย ชินกร ไกรลาส)

2.1.4 การเล่าเรื่องจากนิทานชาดกอื่น ๆ ได้แก่ พระรถ-เมรี สังข์ทอง
รจนา กระต่ายกลางจันทร์ นกกระจาบ ริมไกรลาส ดังตัวอย่าง

" เมื่อครั้งนั้นพรหมทัต เป็นกษัตริย์พาราณสี
ใช้ราชบุรุษชุกคีรี ได้แก้วมณีสมเจตนา "

(จาก เพลงน้ำท่วมปาก ตอน 1 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" สุริยาเลื่อนลาลับ สุดคณานับ เน้นนานปี
ณ ริมฝั่งมหานที พระรถเมรีต่างเศร้าใจ "

(จาก พระรถเมรี ขับร้องโดย ชาย เมืองสิงห์)

" รจเอ๋ยรจนา เจ้าเกิดมาด้วยกุศล
เป็นธิดาท้าวสามล เทพเดินหลดลใจนาง "

(จาก เพลงรจนา ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" สุริเยนเมื่อยามค่ำพระรถต้องจาจากเมรี
คูเจ้าหล่อนกำลังนอนหลับ ใ้ใ้งามสรรพแม่มารศรี.. "

(จาก เพลงแหล่อาลัยเมรี ขับร้องโดย ทศพล หิมพานต์)

2.2 นิทานพื้นบ้าน

การเล่าเรื่องประเภทนิทานพื้นบ้านในเพลงไทยลูกทุ่ง เนื้อเรื่องเป็นเรื่อง
เกี่ยวกับนิทานในท้องถิ่น เช่น

2.2.1 นิทานที่เป็นตำนานท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันยังมีหลักฐานด้านสถานที่ เช่น
วังแม่ลูกอ่อน ศาลเจ้าแม่สร้อยดอกหมาก พระธาตุก่องข้าวน้อย ฯลฯ ดังตัวอย่างเนื้อเพลง

แหล่งก่องข้าวน้อยแม่ เรื่องมีอยู่ว่า นายทองออกไปไถนา แล้วเม่นำข้าว
มาส่งข้า และเห็นว่านำข้าวก่องนิดเดียว ด้วยความโมโหจึงตีแม่จนตาย เมื่อกินอิ่มจึงสำนึกผิด
ล้างบาปโดยการสร้างเจดีย์ให้แม่ ดังเนื้อเพลง

" ... ทองไม่ไหลูกไผ่ขึ้นมา
 กหิวแทบตายไถนาหลายแปลง
 ข้าวก็เอามากองน้อยน้อย
 แม่บอกก่องน้อยก็ยึดจนแน่นใน
 ลูกหลาแม่แอ๋ย อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ
 เลือดแม่หยดเต็มพื้นพสุธา
 ก่อนมันตายใช้ค่าน้ำนม
 พวกเราจึงเห็นอยู่ทุกวันนี้
 (จาก เพลงก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

งุ่นง่านช้หน้าสองตามันแดง
 แทบจะลงแดงมึงมัวทำอะไร
 พอน้ำย่อยกได้จิ้งได้
 กินเกิดดวงใจอย่าไม่โทไกรธา
 ทองคว่ำไถไล่ตีแม่ชีวิตแม่ถึงแก่กรรม
 ทุกถ้วนหน้าว่าบั๊กทองทรีพี
 ให้มันก่ออัฐมองค์เจดีย์
 นั้นแหละเจดีย์บั๊กทองมันฆ่าแม่ .."

ส่วนเรื่อง พระยาภก พระยาพาน เป็นเรื่องของลูกฆ่าพ่อด้วยความไม่รู้ว่าได้ฆ่าพ่อ เมื่อรู้ในเวลาต่อมารู้สึกเสียใจ จึงล้างบาปด้วยการสร้างเจดีย์ทอง ดังเนื้อเพลง

" ... ฝ่ายพระยาพานจึงขึ้นครองราชย์ ได้เป็นมหาจักรีสมดังใจ
 พระมเหสีเกิดงวย
 เคยจาได้ว่าให้ลูกของแม่
 จึงเล่าเหตุการณ์ให้ลูกฟัง
 จอมจักรีแสนเศร้าอร่า
 ว่าตัวลูกมีบาปหนักหนา
 ลูกฆ่าพ่อโดยไม่รู้ตัว
 ไกรธยายหอมไม่บอกความเป็นมา
 หวนคิดถึงพระคุณทั้งสอง
 ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา
 (จาก เพลงแห่พระยาภก พระยาพาน ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

เห็นธำรงค์จักรีองค์ใหม่
 เวรกรรมแท้ ๆ มีอันเป็นไป
 งามเรื่องทุกอย่างจนเข้าพระทัย
 ก็กราบมารดาแล้วร้องให้
 ฆ่าบิดาโดยไม่ตั้งใจ
 สร้างแต่ความชั่วมหันตภัย
 ต้องประหารชีวาเสียให้วางวาย
 จึงสร้างเจดีย์ทองขึ้นมาถวาย
 ถือศีลภาวนาไปจนวันตาย .."

เรื่องวังแม่ลูกอ่อน เนื้อเรื่องเป็นเรื่องของลูกสาวเศรษฐีรักกับหนุ่มชานา ยากจน ต่อมาเมื่อลูกทนความลำบากไม่ไหว จึงเดินทางกลับบ้านตน ระหว่างทางสามีถูกงูกัดตาย ภรรยาที่คลอดลูกอีกคน จึงจูงคนเล็กลง แล้วว่ายกลับไปรับลูกคนโต เขี้ยวใหญ่บิดมาโอบลูกคน เล็กไป นางจึงโอบมือไล่เขี้ยว ลูกคนโตนึกว่าแม่เรียกจึงเดินตามไปและจนน้ำตาย นางเห็นลูก ตาย นางจึงเสียใจจนน้ำตายตาม จนใคร ๆ เรียกท้องน้ำช่วงนั้นว่า วังแม่ลูกอ่อน ดังเนื้อเพลง

" ... จนมาถึงฝั่งมหานที
 เดียวแม่จะมารับลูกที่นี้
 ลึกมีต้นโพทาทน
 ห่วงลูกที่คอยย้อนกลับอีกหน
 (จาก เพลงวังแม่ลูกอ่อน ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

สั่งลูกคนใหญ่ให้คอยท่า
 แล้วเทินลูกน้อยลุลอยวารี
 ครั้นถึงฝั่งวางลูกน้อย
 แต่พอโฉมนางถึงกลางสายชล

เขี้ยวใหญ่โฉบวนเจี้ยวลูกน้อยไป นางหมดแรงตัวแข็งทื่อ
 โบกไม้โบกมือตามเขี้ยวใหญ่ ลูกยืนคู่อีกคนไม่รู้อะไร
 นึกว่าแม่ให้ตามไปกระมัง ก้าวลงน้ำถึงความตาย
 นางเห็นลูกชายตายอย่างสิ้นหวัง เลยจมน้ำสิ้นใจกับลูกไต้หวัน
 เดี่ยวนี้ชื่อยังอยู่ริมฝั่งเจ้าพระยา ... "

(จาก เพลงวังแม่ลูกอ่อน ตอน 2 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

พ่อหม้ายตามเมีย เป็นเรื่องราวของเจ้าหญิงสร้อยดอกหมาก ที่คอยสามีคือ
 เจ้าชายสายน้ำผึ้ง อยู่ในเรือสำเภาริมเจ้าพระยา สามีไม่มารับ นางน้อยใจจึงเจาะเรือจนเรือ
 จมตายกันทั้งลำ ดังเนื้อเพลง

" ... เหมือนเรื่องเก่าเจ้าหญิงน้อยสร้อยดอกหมาก
 นางผู้ฝากกายใจให้หม่อมมัว
 เบบ้าผูกใจว่างามตามใจตัว
 นางคอยผัวอยู่ปากน้ำในสำเภา
 สายน้ำผึ้งราชาสามี
 เจ็ดราตรีดอกหมากน้อยต้องคอยเปล่า
 ทั้งเข้าสายบ้ายเย็นไม่เห็นเงา
 สำคัญเขลาสายน้ำผึ้งไม่ฟังชม
 พระศุกร์เข้าพระเสาร์แทรกขานแรกเคราะห์
 เอาเหล็กเจาะนาวาเสียสาสม
 ชวนน้องพี่ที่ร่วมมาพากันจม
 สำเภาล่มอับปางจึงอ้างอิง ... "

(จาก เพลงพ่อหม้ายตามเมีย ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

2.2.2 เป็นนิทานพื้นบ้านที่เคยเป็นเรื่องเล่ามาปราชญ์ ที่เป็นที่รู้จักกันดี เช่น
 ปลาบู่ทอง ไกรทอง ชาละวัน จันทโครพ ดังตัวอย่างเนื้อเพลง

เรื่อง ไกรทอง เป็นนิทานพื้นบ้านของจังหวัดพิจิตร มีอยู่หลายเพลงคือ เพลง
 ไกรทอง 1 เพลง เพลงชาละวัน 3 เพลง เพลงปลาบู่ทอง 2 เพลง และอันสงส์ส่งสรานต์ 1
 เพลง

เพลง ไกรทอง ขับร้องโดย พร ภิรมย์ กล่าวถึงไกรทองว่าเป็นใคร
 มาจากไหน มีความสามารถอย่างไร ดังเนื้อเพลง

" ไกรทองผู้มองพัทลุง จากสำนักวัดคลังขบ
เรียนมนต์จนเจนจบ ครบคาถาบรรดามี
มีเทียนระเบิดน้ำ แแรงลี้กล้าธรรมวิถี
ขายคำทางวารีย์ เลี้ยงชีวิตไปวันวัน ... "

(จาก เพลงไกรทอง ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

เพลงชาละวัน จะบรรยายถึงจระเข้ใหญ่ชื่อชาละวัน มีเมียสองและยังไปคาบลูกสาวเจ้าเมืองพิชิตไปไว้ในถ้ำด้วย

" จะเล่าเรื่องเมืองพิชิต ให้ญาติมิตรได้ฟังกัน
เขาเรียกว่าเมืองชาละวัน เลื่องลือกันมานานปี
จระเข้เส้นหนึ่งแรง คำตักแพงเจ้ากมگیر
นักต่อสู้ต่างรู้ดี ปะทะกมگیرแล้วสิ้นชีวา
คาบลูกสาวของเจ้าเมือง จึงเกิดเรื่องมีปัญหา
จ้างหมอตีมีมนตรา ให้ตามล่าล้างชีวิต ... "

(จาก เพลงแหล่ชาละวัน ขับร้องโดย ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ)

เพลงปลาบู่ทอง เนื้อเรื่องเป็นเรื่องครอบครัวหนึ่งมีภรรยา 2 คน วันหนึ่งออกไปหาปลากับเมียหลวง ได้แต่ปลาบู่นางจึงขอไว้สามีไม่พอใจ ตีภรรยาตกน้ำตาย กลายเป็นปลาบู่ทองว่ายน้ำมหาสมุทร ลูกสาวคือเอื้อยถูกคลื่นเกล้ง ปลาบู่เองก็ถูกซำกลายเป็นต้นมะเขือต้นโพธิ์ และในที่สุดนางเอื้อยได้พบเจ้าชาย ได้แต่งงานกัน ดังเนื้อเพลง

" ... มาฟังนิยายใส่ท่านอง เรื่องปลาบู่ทองกันอีกสักที
ครอบครัวหนึ่งมีหัวหน้า ชื่อนายโกคาเป็นสามี
คนขี้เหนียวหนึ่งในตำบล มีเมียสองคนอยู่ร่วมชีวิต
มีหลวงชื่อขนิษฐา เมียน้อยชื่อว่าขนิษฐี
ลูกเมียหลวงชื่อนางเอื้อย ทำงานเห็นคเห็น้อยตลอดปี
ลูกเมียน้อยเหมือนคนนาย ชื่อว่านางอ้ายและหนาที่ ... "

(จาก เพลงแหล่ปลาบู่ทอง ตอน 1 ขับร้องโดย นवलจันทร์ ขิวฤจิต)

2.2.3 เป็นนิทานพื้นบ้านเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่จะสอนให้คนทำความดี ละเว้นความชั่ว ดังตัวอย่าง

เพลงพระกับพราน เป็นเรื่องราวของพระรูปหนึ่ง ไปปล่อยกระต่ายที่พรานดักไว้ นายพรานเห็นโกรธจึงไล่ตีพระ พระหนีขึ้นต้นไม้จิ๋วหลุดคลุ้มร่างนายพราน หมาเข้าใจผิดคิดว่านายพรานคือพระ จึงรุมกัดนายพรานจนตาย

" ... พรานขั้วเจ้าตัวโจด ร้องตะโกนอยู่โคนไทร ส่งสารพระปิ่นพลิงพลาด พรานกั๊กขะก็จะยิง จิวรพระหลุคละสังขาร ผูงหมาจ่าไม่ได้ (จาก เพลงพระกั๊กพราน ขั้วร้องโดย พร ภิรมย์)	ด้วยความโกรธขั้วหมาไล่ วางหน้าไม้จะเงื้องัง จิวรขาดจนรุ่งรัง หมากั๊กวิ่งมาล้อมโคนไทร มาคลุ้มร่าพรานที่ถือหน้าไม้ รุมกั๊กกันใหญ่ไม่รู้ว่พราน ..."

เพลงฟ้าพิไรธ เป็นเรื่องของเจ้าบ้าน โกงข้าวของ เงินทองของวัดสุคต้าย
ถูกฟ้าผ่าตาย ดังเนื้อเพลง

" ... ยักยกเงินของวัด เวรกรรมเห็นตำตา ตัวงอลงบ่อหุด ตัวอย่างคนสร้างกรรม (จาก เพลงฟ้าพิไรธ ขั้วร้องโดย พร ภิรมย์)	ที่เตรียมจัดล้างบ่าช้า ถูกฟ้าผ่าตอนฝนพรำ ไม่ทันหุดเลยสักคำ ไม่อยู่ค้าฟ้าได้เอย ..."

เพลงนภกระยาง อายบาอานบุญ เป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการไม่มา
สัตัวตัดชีวิต แล้วจะได้กรรมดีตอบแทน ดังเนื้อเพลง

" ... หิวจนเสบไส้แสนดีใจคาบมาแล้ว
ปลากลับคืนกระแด่วนั้นพระอินทร์ล่องดี
จึงปล่อยปลาไปครันกลับไปถึงรังนอน
หิวจนตกคอนคับคั้นซีวี
พอเกิดชาติใหม่โถมใจโลพิลาส
โสภามุคผาดเป็นเยอคกุสสตรี ..."
(จาก เพลงนภกระยาง ขั้วร้องโดย ชาย เมืองสิงห์)

" ... อี๊กหญิงหนึ่งชื้อยายเหลือ พยายาย่มลงลุ่มปลา เป็นวันพระนะยายจ่า ... ฝ่ายยาย่มฟังยายเหลือ ลีมวันพระเกิดละอาย ครั่งถึงบ้านแล้วยาย่ม ถือศีลน้าตามทานอง	แกพายเรือจากวัดมา จึงทักว่าอย่ากระทำ เข้าพรรษาอย่าสร้างกรรม ... เกิดความเชื่ออย่างเหลือหลาย จึงตะกายขึ้นจากคลอง เผาทุ่งลุ่มทุ่งบอง ตามคำของยายเหลือเตือน ..."

... ทั้งยายเหลือและยายนุ่ ชาวบ้านกุ่มคาคไม่ถึง
 ถูกลอตเตอร์ร้างวัลที่หนึ่ง เพราะใจถึงพระธรรมเอย .."
 (จาก เพลงอาบายบาบอบุญ ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

เพลงแห่หอยโข่ง เป็นเรื่องของยายคนหนึ่งหาปลาทุกวันไม่เว้นวันพระ
 พระอินทร์จึงมาเตือนด้วยเมตตา แต่ยายแก่ไม่เชื่อ ก็หันหน้าหันตาหาปลาต่อไป พระอินทร์จึงสาป
 ให้หลังงอเป็นหอยโข่ง ดังเนื้อเพลง

" ... พอสิ้นคำสาปยายก็กลับเป็นหอย สังขารหญิงถ่อยกลายเป็นหอยโข่ง
 เขาสาปสุมสาปเสื่อห่มเนื้อองค ผาข้องนั้นก็คงมาปิดที่หน้าผากนั้นหนา
 มั่นฉิววิสัยสามัญสัตว์ ผลกรรมตามซัดให้เกเดินคว่ำหน้า
 หลายกับหลายกลับใช้กรรมเรื่อยมา ที่ผมพรรณนาที่เป็นนิทานสอนใจ .."
 (จาก เพลงแห่หอยโข่ง ตอน 2 ขับร้องโดย ทศพล หิมพานต์)

เพลงดาวจระเข้ เรื่องมีอยู่ว่ามีเศรษฐีคนหนึ่งขี้เหนียว ไม่ยอมทำบุญทำทาน
 แม้แต่ตัวเองก็ยอมอดก่อนตายเกิดเป็นจระเข้ไม่มีลิ้นกินอะไรก็ไม่รู้รสชาติ ไม่มีความสุขทุรนทุราย
 เมื่อเมียทราบความจึงทำบุญทอดกฐินเผ่ส่วนกุศลไปให้ จระเข้ว่ายน้ำตามไปเห็นน้อยจนตามไม่ไหว
 เมียจึงวาดรูปจระเข้ไปแทน เศรษฐีจึงพ้นจากความทุกข์ทรมาน ดังเนื้อเพลง

" ... เล่ารวบยอดเรื่องทอดกฐิน เมียกรวดน้ำรินเผ่บุญประสาน
 ให้ผลตนได้ผลบุญทาน พันทรมาจากบาปนา
 เดชะกุศลผลบุญกฐิน บันดาลกุ่มกินผู้ภัสดา
 ไปเป็นดาวจระเข้พันเวทนา อยู่บนเวหาทุกราตรีเอย ... "
 (จาก เพลงดาวจระเข้ ตอน 2 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

2.3 นิทานจากวรรณคดี

เรื่องเล่าจากวรรณคดีในเพลงไทยลูกทุ่ง ส่วนใหญ่เป็นวรรณคดีที่เป็นที่รู้จัก
 กันดีในหมู่คนไทย เช่น

เรื่องขุนช้างขุนแผน ดังตัวอย่างเนื้อเพลง

"... ขุนศรีวิชัยกับนางเทพทอง เป็นพ่อแม่ของขุนช้างจอมช่า
 พันสอนโยธากับนางศรีประจัน ลูกสาวเขานั่นชื่อพิมไสภา
 ส่วนขุนไกรกับนางทองประศรี ลูกชายเขามีชื่อพลายแก้วคนกล้า

เขาอยู่สุพรรณบ้านท่าสับเบ๊ย สามคนนิ้วเนี่ยเป็นเพื่อนบ้านกันมา "
(จาก เพลงแหล่ขุนช้างขุนแผน ตอน 1 ขับร้องโดย ชินกร ไกรลาศ)

เรื่องสามก๊ก

" ... ขงเบ้งดูดาว เอ้อ อะ เอย หัวใจหม่น
เห็นดาวร่วงหล่นให้ขบเขาไอ้เราเอ๋ย
เมื่อก่อนตัวเราเคยสุขสันต์ทุกวันเลย
เดี๋ยวนี้ดาวเผยให้เห็นชัดถึงวันตาย
... ขงเบ้งดูดาว เอ้อ อะ เอย เมื่อดาวตก
เสียงในหัวอกเมื่อเห็นดาวมีดหม่นหาย
เข้าห้องขังตัวเพื่อรอรับกับความตาย
คิดไปใจหายและหวาดเสียวขี้เลี้ยวเอย ... "
(จาก เพลงขงเบ้งดูดาว ขับร้องโดย เตือนใจ บุญพระรักษา)

เรื่องกาก็

" บางหลังยังมีครุฑ มีฤทธิฤทธิ์เกินบั๊กซี่
อยู่ยังถิ่นฉิมพลี สมณูมีว่าเวนไต่ย "
(จาก เพลงเห่ครุฑ ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

เรื่องพระลอ

" ผมจะเล่าย่อย่อ จับตอนพระลอตามไก่อ
เมื่อถูกเสน่ห์พระเพื่อนพระแพง ด้วยแรงพระเวทย์บูเจ้าสมิงพราย "
(จาก เพลงแหล่พระลอตามไก่อ ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

2.4 เรื่องเล่าชีวิตบุคคล

เรื่องชีวิตบุคคลในเพลงไทยลูกทุ่ง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ที่กอบกู้เอกราชของชาติ 2 พระองค์ คือพระนเรศวรมหาราชและพระเจ้าตากสินมหาราช และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย 2 คน จีน 1 คน ดังตัวอย่างเพลงไทยลูกทุ่งที่เกี่ยวกับชีวิตบุคคลดังนี้

" ยอดมหาราชชาติสยาม (เอือน) ยอดมหาราชชาติสยาม
กระเดื่องนามลือชาได้ปรากฏ นเรศวรกับเอกาทศรถ "
(จาก เพลงแหล่พระนเรศวรมหาราช ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

" .. องค์กษัตริย์บัคณันท์หลงใหล
ห้ามเมียงป็นใหญ่ใส่พม่า
ราษฎรทั่วหน้าน้ำตาริน
ทั้งใต้เหนือพม่าล้อมอยู่พร้อมสิ้น
เหล่าอัครมนตรีหัวร่ออย่างพอใจ
รวบรวมยอดคนเก่ง เร่งแก้ไข
ร่วมตั้งใจแหวกวงล้อมไปพร้อมกัน
ร่วมกำลังร่วมแรงอย่างแข็งขัน
ไปตายกันดาบนหน้าผ้าโพรี ..."

(จาก เพลงแหล่พระเจ้าตากสินมหาราช ตอน 1
ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

" ชื่อศรีปราชญ์จอมแก้วศรีสยาม
ชื่อว่าศรีติงามตามอักษร
ชื่อศรีปราชญ์นั้นเป็นศรีกวีกลอน "

(จาก เพลงแหล่ศรีปราชญ์ ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

" วิรกรรมประวัติอันใหญ่ยิ่ง
มีความซื่อสัตย์จงรักภักดี
เรื่องพันท้านรสิงห์ของชาวไทย
ยอมสละชีวีรักษาเกียรติวินัย "

(จาก เพลงแหล่พันท้านรสิงห์ ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

" ขอบอกกล่าวประวัติโพธิสัตว์พระกวนอิม
ทรงโฉมงามพราวพริ้มดวงพักตร์อ้อมด้วยเมตตา
เงินฝ้ายมหายานับถือกันเป็นหนักหนา
เป็นผู้กรุณาทุกตาในสันดาน "

(จาก เพลงแหล่เจ้าแม่กวนอิม ตอน 1 ขับร้องโดย ชินกร ไกรลาศ)

2.5 นิทานอีสป

เรื่องเล่าประเภทนิทานอีสปในเพลงไทยลูกทุ่ง มี 2 เรื่อง คือนิทานชวานา
และแพะป่า ดังตัวอย่าง

นิทานชวานา หรือที่ผู้คนทั่วไปรู้จักกันในเรื่องชวานากับงูเห่า เนื้อเรื่อง
บรรยายถึงความมีเมตตาของชวานาทั่วไปพบบูเห่านอนหนาวตัวแข็งอยู่จึงสงสาร และอุ้มงูเห่าไว้
เพื่อให้ความอบอุ่น พอบูเห่าฟื้นก็กัดชวานาจนตาย ดังเนื้อเพลง

" .. นิทานที่ว่าคือชวานากันบูเห่า ฉบับกระเป๋าทูคนย่อมนรู้
 ออกไปไถนาเมื่อเวลาเช้าตรู่ เมื่อไปพวงนิกเอื้ออารี
 อากาศก็หนาวเจ้าตัวแข็ง อ่อนเปลี้ยเพลียแรงเหมือนสิ้นชีวี
 สงสารจึงช่วยอุ้มด้วยปราณี พอบออ่อนตึกก็คชชวานาตาย ... "

(จาก เพลงเหล่านิทานชวานา ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

ແຮ່ແພ່ປ່າ เป็นเรื่องของแพะตัวหนึ่ง เดินทางพบบ่อน้ำด้วยความกระหาย จึงไต่ลงไปดื่มน้ำ แล้วหาทางขึ้นไม่ได้เพราะบ่อล้น หม่าจึงจอกมาพบจึงว่าแพะว่า แม้หัวแพะ จะไต่ก็ไต่กว่าลา ไม่รู้จักระมัดระวังตนเอง ไม่รู้จักสังเกตบริเวณบ่อก่อนลงไปดื่มน้ำให้เสียก่อน ดังเนื้อเพลง

" .. ว่าครั้งนั้นแพะตัวหนึ่ง เดินมาถึงซึ่งบ่อน้ำ
 ความกระหายไต่ควายดำ ดื่มน้ำกินจนพุงกาง
 ขอบบ่อล้นขึ้นไม่ได้ มันเสียใจหมดหนทาง
 อ่อนแรงว้ายกิ้วว้ายวาง ๕ ท่ามกลางบ่อธารา
 สุดแรงก็ผู้ช่วยเหลือ มาเอื้อเพื่อช่วยชีวา
 น้ำตาหยดหมดปัญหา อนิจจาจะสิ้นใจ .. "

(จาก เพลงແຮ່ແພ່ປ່າ ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

3. บทสรุป

ดั่งนี้

บทสรุปของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ทุกเพลง มีบทสรุปในแง่มุมต่าง ๆ

3.1 ความรักของแม่ที่มีต่อลูกนึ่งใหญ่

" เรื่องนี้สอนใจให้ประจักษ์ อันว่าความรักของชนนี้
 นึ่งใหญ่เหลือเหนือฟ้าราตรี ดังเรื่องมัทรีที่ได้พรรณนา "

(จาก เพลงมัทรี ตอน 2 ขับร้องโดย น้าผึ้ง บริบูรณ์)

ให้ข้อสรุปว่าแม่ลูกจะเลวอย่างไร พ่อแม่ก็ยังรักและตัดลูกไม่ขาด ดังเพลง

" ... แกเห็นลูกชายแควายปราณ สองขอทานย้อนกลับมา
 กอดศพลูกแล้วร้องไห้ สุดเสียดายลูกหนักหนา
 ลูกชั่วอย่างไรก็ไม่ไกรธา บิดามารดาตัดลูกไม่ลง ... "

(จาก เพลงใจพ่อใจแม่ ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

ตัวอย่าง

3.2 ความกตัญญู เป็นเครื่องหมายของคนดี และต้องตอบแทนผู้มีพระคุณ ดัง

- " อานิสงส์ได้ขึ้นสวรรค์ เป็นดาวล้อมจันทร์อันงามหรู
ด้วยแรงมั่งกตัญญู ซึ่งมีอยู่ว่าดาวม้าเอ๋ย "
(จาก เพลงดาวม้า ตอน 2 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)
- " ... อนิจจาแม่ไก่ ยังมีน้ำใจรู้คุณ ที่ตายายการุณคิดแทนคุณแม่ตัว"
(จาก เพลงดาวลูกไก่ ตอน 2 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)
- " ได้แก้หนี้แทนคุณแม่ มีผิวแก่สิ้นปัญหา
ใครจะคิดเหมือนอมิตตา รู้คุณค่าผู้มีพระคุณ "
(จาก เพลงนางอมิตตา ขับร้องโดย นวลจันทร์ ขวัญจิต)
- " ... มิใช่เรื่องโลดโผนลูกโจรกลับใจ ท่านพึงเอาไว้เพื่อเป็นหลักฐาน
บิดามารดาเลี้ยงเรามาจน ควรบวชให้ท่านเป็นการแทนพระคุณ
(จาก เพลงลูกโจรกลับใจ ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

3.3 ให้อภัยในเรื่องราวกรรม ผู้ใดทำดีย่อมได้สิ่งดีตอบแทน ผู้ทำชั่วต้องชดใช้กรรม ดังตัวอย่าง

- "... กรรมใดใครสร้างดี กรรมที่ดีย่อมสนอง
ใครเป็นเช่นไกรทอง จะได้ครองความสุขเอย ..."
(จาก เพลงไกรทอง ขับร้องโดย พร ภิรมย์)
- " ... เพราะกรรมแต่จิ้งเหลงลาญ ถูกสังหารสิ้นชีวา
หลงลืมตนเป็นคนแก่ง ทำอวดแข่งแม่ตักดา
ผลกรรมติดตามมา จะสิ้นชีวาเหมือนชาละวัน ..."
(จาก เพลงเหล่าชาละวัน ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)
- " ... เกิดเป็นนกแขกเต้างามเจิดฉาย ถูกล่าพรานวางกับจับเอาไป
รอดมาได้ลงลานรับคลานมา ถูษนั้นรู้ว่า เอื้อยไม่ใช่นก
รับจันงกขบเอื้อยงามหนักหนา จึงสิ้นแวรสิ้นกรรมและน้ำตา
ครองสุขมากับผิวขิวทุกวันเอย ... "
(จาก เพลงเหล่าปลาบู่ทอง ตอน 2 ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

" ... ingsyay hleeo lae yay nua chaw ban nam kaad mai ding
 duk lot tet tor rai rang wai thi ning phrae jai ding phra chon mai ..."
 (จาก เพลง แผล่ อาย บาบ อาน บุญ ขี้ร้อง โดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

" ... det chee koo sloo phoo nu grin ban dal koo min nu kha sa
 pai pen chaw jae chee pin wena oon ban waha thoo kraa tri oi ..."
 (จาก เพลง ดาวจระเข้ ตอน 2 ขี้ร้อง โดย พร ภิรมย์)

3.5 ให้ข้อคิดความกล้าหาญ สามัคคี มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน ดังตัวอย่าง

พระราชกรณียกิจของกษัตริย์ไทย 2 พระองค์ ที่ทรงกอบกู้เอกราชด้วยความกล้าหาญและด้วยพระปรีชาสามารถในการวางแผนการรบ ดังเช่น กุศโลบายของพระเจ้าตากสิน ที่ให้ทหารทุบหม้อข้าวเผาที่อยู่ เพื่อสร้างเงื่อนไขว่า ต้องรบชนะให้ได้จึงจะได้กินหม้อต่อไป ดังบทเพลง

" .. sing thar thoo mho chaw phae thoo yoo ja jom joo jan thoo ri pen thi ham yai
 haa koo phae koo phoo mho mok dai mai chao ay thoo nu yoo thoo na kan .. "
 (จาก เพลง แผล่ พระเจ้าตากสินมหาราช ตอน 2 ขี้ร้อง โดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

แสดงถึงความกล้าหาญในการท่ายุทธหัตถ์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

เช่น

"... pra baht choo soe si koo ee pra joo jan ding wan wira koo chon rai thoo hoo thoo
 mahoo pra cha dai lae thoo thoong yoo yoo yoo soe soe lae ban gin thi
 jing kee mhoon soe soe kon jae di yoo thoong pen thi hoo koo soe soe hoo ching ching
 sam pen wira koo chon rai thoo chae jing choo ching sang ta wan ja phaa soe soe
 na ree soe soe maharajoo chao thi fai pan koo yoo yoo roo tho loo tho koo "
 (จาก เพลง แผล่ พระนเรศวรมหาราช ขี้ร้อง โดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

การรักษาภาวะเปียบของการปฏิบัติราชการ เช่น พันท้ายนรสิงห์ที่ยอมถูกประหาร แม้พระเจ้าเสือจะทรงหาทางออก โดยการนำดินมาปั้นเป็นท่อนแล้วฆ่าแทนแต่พันท้ายนรสิงห์ก็ไม่ยอม

" ... จึงตรัสสั่งให้เอาคินมา
 นรสิงห์ให้ประหารชีวิต
 จนพระทัยจึงสั่งให้ประหาร
 เรื่องจริง ไม่ได้อิงนิทาน
 อยู่ที่จังหวัดสมุทรสาคร
 เป็นอนุสรณ์ถึงชาวไทย "

(จาก เพลงแหล่พันท้ายนรสิงห์ ขับร้องโดย ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ)

3.6 ให้ข้อสรุปว่า คนเรานั้นจะดีได้ก็ด้วยการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี

" ... ต้องโทษฤๅชิวอมฤๅ
 ศิษย์จะกลับโดยทันที
 จึงขาดความคิดเรื่องผิดและชอบ
 ชั่วดีสันดานอยู่ที่การอบรม
 เขวachsenคนของชาติ
 อยู่ที่ทำการอบรมม่ใจกัน
 (จาก เพลงรักเดียวใจเดียว ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

เนรมิตไม่พิงกันพิถี
 สร้างนารีไม่ทันอบรม
 เยี่ยงระบอบไม่เหมาะสม
 เช่นสังคมปัจจุบัน
 ใจฉลาดซึ้งก็จยจยัน
 ไม่ใช่สวรรค์จะบันดาลไป..."

3.7 ให้ข้อสรุปเรื่องการไม่ประพฤติในกาม ดังตัวอย่าง

".. มนุษย์ทั้งหลายหญิงชายโปรดทราบ
 ดูเยี่ยงนกกระจาบเป็นอุทาหรณ์
 ด้วเดียวเมียเดียวอย่างยุ่งเกี่ยวชอกซอน
 จะไม่เดือดร้อนดวงใจเอย "

(จาก เพลงนกกระจาบ ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" ... ครุฑาไม่น่าทำ
 ใครจะไม่รักเมีย
 ครุฑสร้างศีลต่างพร้อย
 สร้างเวรเห็นแก่ตน
 (จาก เพลงพรหมทัต ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

ให้ศีลซ้ำทำศีลเสีย
 ครุฑาเสียลักเมียคน
 คนอย่าพลอยออกศล
 หนีไม่พ้นหนามจิวเอย ... "

" กาเมสุมิฉา อนิจจาต้องขาดหาย
 หิริต้องละอายเพราะสองชายบนฉิมพลี "

(จาก เพลงเท่กาก็ ขับร้องโดย น้าผึ้ง บริบูรณ์)

" หนอยเน่วันทองอีนางสองฝั้ว อุบาทว์ชาติชั่วชอบมั่วกามา
 เสนออำมาตย์พวกราชทัณฑ์ อีนางวันทองต้องเอาไปฆ่า
 อันหญิงสองฝั้วและชายสามโบสถ์ สมควรลงโทษใจโจศชั่วช้า
 ไร่ วันทองตรองไม่ถึง เป็นลมล้มตึงก่อนจะถูกฆ่า ... "

(จาก เพลงแห่ขุนช้างขุนแผน ตอน 2 ขับร้องโดย ชินกร ไกรลาศ)

3.8 ให้ข้อสรุปเรื่องโทษของการดื่มสุรา ว่านอกจากตนเองจะเสียบุคลิกภาพแล้ว
 ลูกหลานยังถูกสังกรรม์ถึงภัยด้วย เช่น

" ... แกมีลูกรักกำลังเป็นสาว รูปร่างก็สวยซ้ารวยกว่าเขา
 แต่พ่อกินเหล้าไม่เอาไหนเลย ลูกสาวขี้อายไปไหนเขาก็ว่า
 พี่บ้าน้ำออบอกว่าหลานเอ๋ย พ่อเอ็งกินเหล้าไม่เอาไหนเลย
 วันคืนไม่เคยจะสร้างชา ... "

หนุ่มหนุ่มเขาจะมาขอตีว่าพ่อขี้เมา หนุ่มหนุ่มเขาจะมาขอตีว่าพ่อขี้เมา
 พ่อเลิกกินเหล้าเสียที่เป็นไร ... "

(จาก เพลงแห่ขี้เมาใจบุญ ตอน 2 ขับร้องโดย ทศพล หิมพานต์)

สำหรับการสรุปแนวคิดของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ดูจากตาราง 2 หน้า
 62-65

การวิเคราะห์องค์ประกอบของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง องค์ประกอบที่ทำให้
 การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง น่าสนใจ มี

1. การใช้ภาษาและถ้อยคำ
2. การใช้ทำนอง สีส่า น้ำเสียง

1. การใช้ภาษาและถ้อยคำ

การใช้ภาษาและถ้อยคำเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ที่ทำให้เพลงไทยลูกทุ่ง
 เป็นที่นิยม มีดังนี้

1.1 ภาษาที่ใช้ในเพลง สละสลวย ให้อารมณ์ ความรู้สึก สร้างภาพ สร้าง-
 บรรยากาศ เห็นภาพพจน์ของฉากตามเนื้อเรื่อง

" ... วันนั้นตอนเช้าออเต่าชรา กะเร่อกะรำเข้ามาในวัง ...
 .. ตาพราหมณ์สืบคนเล่ห้กลแกพราว แกเล่าเรื่องราวให้เขาเมตตา
 แต่มันเหนื่อยเต็มฝอยขี้เฒ่า นำเวทนาพระจึงให้ภัย "

(จาก เพลงซุกซนท้อแดก ขับร้องโดย น้ำผึ้ง บริบูรณ์)

- " ... อนิจจา มหาชนกน้ำตาตกก้นงวง
ไอ้ไอ้ ชีวิตปีตรงคักถูกปลิดปลงเพราะมือมาร ... "
(จาก เพลงมหาชนก ขับร้องโดย ชาย เมืองสิงห์)
- " จะขอสาธกเรื่องนกรกระจาบ เห็นใบพงลงคาบไปทำรังนอน
คิ้วตัวเมียเคล้าเคลียครองสุข กระทั่งมีลูกร่วมอุทร
ทั้งพ่อและแม่ดูแลทุกเมื่อ คาบข้าวมาเผื่อคาบเหยื่อมาบ่อน"
(จาก เพลงนกรกระจาบ ขับร้องโดย พร ภิรมย์)
- " ... แม่บอกลูกเสร็จเรื่องก็ยกเยื้องเพาะอย่าง
สะบัดหางเดินหันยามเมื่อตะวันรอนรอน "
(จาก เพลงริมไกรลาส ตอน 1 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)
- " .. ว่าครั้งนั้นแพะตัวหนึ่ง เดินมาถึงซ่งบ่อน้ำ
ความกระหายโศกว่ายาค่า คมน้ำกินจนพุงกาง.. "
(จาก เพลงແລ່ແພ່ປ່າ ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)
- " .. ออกไปไถนาเมื่อเวลาเช้าตรู่ เมื่อไปพวงนิกเอื้ออารี
อากาศก็หนาวเจ้าตัวแข็ง อ่อนเปลี้ยเปลี้ยแรงเหมือนลั่นชิว
สงสารจึงช่วยอุ้มด้วยปราณี พอบอบอุ้มก็กัดขาวนาตาย .. "
(จาก เพลงແລ່ນີทานขาวนา ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)
- " ... ไปถึงบึงใหญ่หน้าใสสะอาด บังตมบัวบานชูก้านสลอน.. "
(จาก เพลงนกรกระจาบ ขับร้องโดย พร ภิรมย์)
- " ขอเริ่มเรื่องเบื้องหลังท่านผู้ฟังโปรดทราบ
แล้ววาดภาพหิมพานต์เป็นฉากนิทานค่างลอน
หิมาลัยปัจจุบันเมื่อก่อนนั้นเป็นเขต
หิมวันตประเทศเป็นขอบเขตสิงขร
ข้างพระสุเมรุมาศขานไกรลาสคีรี
เป็นมหานครนามว่าสีทันดร
เป็นที่อาศัยราชาและจตุบพิบาท
บัณฑิตภูมิธมาศสี่ทราษกาสร
องค์พระคิระประทับอาสน์ยอดไกรลาสขุนเขา
อีกทั้งเหล่าเทวฤทธิ์และเหล่าพิทยาธร ... "
(จาก เพลงริมไกรลาส ตอน 1 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" ด้วยเกิดอาเพศไปทั่วพงไพร ทั้งไม้ไร่ในไพรสณฑ์
 ที่เคยมีผลก็กลับเป็นดอก ส่วนไม้ดอกก็กลับออกผล
 ทั้งแปดทิศก็มีควมวน ขอบฟ้าเบื้องบนก็แดงฉาน
 ย่างเหยียบเกรียบกรอบ แล้วเหลียวหลังพะว้าพะวังถึงสองกุมาร
 จึงรีบกลับอาศรมสถาน ก็เกิดพบพานพยัคฆ์มี
 เป็นเทพเทวาหนอมาแปลงร่าง นอนขวางทางนางมัทรี
 เพื่อให้ชุกพากุมารหนี ไม่ให้มัทรีตามไปทัน "

(จาก เพลงมัทรี ตอน 1 ขับร้องโดย น้าผึ้ง บริบูรณ์)

1.2 เลือกใช้ถ้อยคำในการดำเนินเรื่องให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นเทคนิค
 การใช้ภาษาในการเล่าเรื่องผ่านสื่อ ซึ่งจำกัดด้วยเวลาได้ชัดเจน รวดเร็ว คือข้ามจากเมือง
 หนึ่ง ไปสู่อีกเมืองหนึ่ง และจากช่วงเวลาหนึ่ง ไปสู่อีกช่วงเวลาหนึ่ง เป็นต้น ดังตัวอย่าง

" ครึ่งถึงถิ่นกบิลพัสดุ์ ม้าอึดอึดทนไม่ไหว
 ม้าอ้าวรณเ็จร้อนเป็นไฟ ไม่ถวิลกินและนอน
 ไม่กินหญ้า ไม่กินน้ำ ถึงเข้าค้ำพร้าสังข์ทรง
 คิดถึงสิทธาสราชบวร ตัดใจจรรจากบุรี "

(จาก เพลงควมม้า ตอน 2 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" ... จากเมืองจันทน์พันทน์มากรุงธน แล้วเตรียมคนรีบรุดอยู่ธยา
 ได้รวมพลพร้อมพร้อมเข้าล้อมไล่ ต่างร่วมใจตีทัพขบพม่า
 พม่าแตกหนีกลับไปลับตา อยู่ธยาสดใสได้กลับคืน ... "

(จาก เพลงแห่พระเจ้าตากสิน ตอน 2 ขับร้องโดย ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ)

"... ประชาชาติมีโชคเป็นหนักหนา สิบสามปีพระองค์ผ่านกาลเวลา
 ต้องไปอยู่หงสาในธานี เป็นประกันแทนคนไทยสมัยยุ่ง
 ได้เสียกรุงที่รักเป็นศักดิ์ศรี ศักราชสองพันหนึ่งร้อยสิบสองปี
 ชาวกรุงศรีอยุธยาต่อสู้หาหนทาง จนองค์ข้าซันษาได้สืบเก้า
 พระคืนเข้ากรุงไทยได้อีกหน กลับมาช่วยไพร่ฟ้าประชาชน
 หวังผจญให้กระเดื่องเฟื่องสงคราม ... "

(จาก เพลงแห่พระนเรศวรมหาราช ขับร้องโดย ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ)

1.3 ใช้สำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย พุทธภาษิต ในการเล่าเรื่องเกือบทุกเรื่อง ทำให้เข้าใจได้ง่าย ไม่ต้องตีความ อีกทั้งสำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย และพุทธภาษิต ล้วนแล้วแต่เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่คนไทย ดังตัวอย่าง

" ... รักเขาข้างเดียวเหมือนข้าวเหนียวหนึ่ง

น้ำท่วมไม่ถึงก็อายุเขา ไม่ส่องกระจกชะโงกมองเงา
ว่าตัวของเราต้องเจียมตน ...

(จาก เพลงพระรถ-เมรี ขับร้องโดย ชาย เมืองสิงห์)

" ... นางร้องรำทำลวดลาย ไจรเปลอกลายโดยถูกกล

ถูกนางผลัดตกภูเขา ร้างไจรแหลกปั้น
ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตน จบเรื่องไจรผมต้องขอจร ..."

(จาก เพลงเหล่ใจไจร ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" ทั้งเข้าสายบ้ายเย็นไม่เห็นเงา

สำคัญเขาสายน้ำผึ้งไม่พึงชม

พระศุกร์เข้าพระเสาร์แทรกขานแรกเคราะห์

เอาเหล็กเจาะนาวาเสียดาสม ..."

ชวนน้องพี่ร่วมมาพากันจม

สาเกาล่มอับปางจึงอ้างอิง ..."

(จาก เพลงพ้อหม้ายตามเมีย ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" ... ใ้ไอ้ห้องผู้มองพัคตร์ กลัวน้องจักถูกข่มเหง

อยู่หลังคังวังเวง เกรงคนดีที่ท้ายคริว ...

(จาก เพลงคนธรรม์ ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" ... เป็นคนเต็นตนได้ ตนเตือนใจใครจะเหมือน

เพื่อนเราอย่าเผาเรือน อย่าทำเหมือนเช่นครุฑา ..."

(จาก เพลงเห่ครุฑ ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" ... เลี้ยงควาหวานอาหารหลายขาม ชุชกสวาปามจนเกินอัตรา

... ทาข้าวได้ข้าว ทาดีได้ดี ภาษีค้อนนี้ไม่มีคลายคลอน "

(จาก เพลงชูชกท่องแตก ขับร้องโดย น้ำผึ้ง บริบูรณ์)

- "... เพียรมนต์เกิดประเสริฐจิ่ง
มือไม่พายเท้าย่ำราน้ำ
พบพระสงฆ์จิ่งมือ
เข้าวัดเข้าวาเสียมั่ง
อย่าหันหลังให้ทางนิพพาน
ทาบอุสุสานกันไว้เถิดนะจะสบาย..."
(จาก เพลงมหาชนก ขับร้องโดย ชาย เมืองสิงห์)
- "... ยามเรามั่งมีระริระรัก
... คำโบราณกล่าวขานให้คิด
บัณฑิตจะพาไปหาความดี
คนโง่มักคือไม่ถือบราษณ์
เหมือนทัฬหีที่เขาเอาคน
ไม่เคยรู้รสสักหยดเดียว
... จะคบคนต้องดูหน้า
(จาก เพลงเศรษฐีอนาถา ตอน 2 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)
- "... ทำนุผู้ฟังครับทำนุผู้ฟัง
ว่าสำเร็จเทศนา
(จาก เพลงหมาไล่เนื้อ ขับร้องโดย ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ)
- "... พระศุกร์เข้าพระเสาร์แทรก
ลงพายเรือให้ผิวท่าน
ทอดที่ไรได้แต่ปลาบู่
(จาก เพลงแห่ปลาบู่ทอง ตอน 1 ขับร้องโดย ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ)
- "... ให้ทุบแกก่ท่านทุกขันธ์ถึงตน
จบเรื่องใจโจรผมต้องขอจร ..."
(จาก เพลงแห่ใจโจร ขับร้องโดย พร ภิรมย์)
- "... แล้วได้เสียเป็นเมียผัว
(จาก เพลงจันทโครพ ขับร้องโดย ยอดรัก สลักใจ)
- อย่ามัวนั่งอ่ห่างมือ
เห็นคนต่ออย่าไปถือ
ไหว้พระคือพุทโธ พุทธัง
เข้าวัดเข้าวาเสียมั่ง
ขอบคุณผู้ฟังทุกท่าน
- ตาน้ำพริกละลายแม่ก้ำ
คบบัณฑิตไม่มีควิติ
ตามวิถีแห่งสาธุชน
ชอบอดฉลาดใจขาดกุศล
หม้อแกงจนเหียนหักไป
เค็มมันหวานเปรี้ยวจะเป็นใจ...
ออกเกตุราก็ต้องคลุม ..."
- อนิจจังสังขาร
ผมขอลาท่านก่อนเอย ..."
- ถึงคราวแม่ต้องแยกจากลูกไป
ทอดแหทั้งวันแสนจะอ่อนใจ
นางนิกเอ็นดูจิ่งร้องขอไว้ ..."
- ร่วมท่ายจมหัวว่าเดินทางมา .."

1.4 เรื่องของการใช้ภาษา ยังพบองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ทำให้การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งน่าสนใจ คือ

1.4.1 มีกลวิธีใช้ภาษาเพื่อจูงใจให้ผู้ฟังติดตามฟังเพลงตอนต่อไป ในตอนที่ 2 ซึ่งมีอยู่หลายเพลง โดยการใช้ถ้อยคำเชิงชวนในตอนที่ 1 ของเพลง ตอนที่ 1 เช่น

" อยากรู้เรื่องต่อกี่ต้อง เปิดหน้าสองฟังเอา "
(จาก เพลงดาวลูกไก่ ตอน 1 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" แม่โคจะตายไหมหนอ โปรดฟังต่ออีกตอน "
(จาก เพลงริมไกรลาส ตอน 1 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

" หยุคก่อนฟังตอนปลาย อย่าเบื่อหน่ายหนีเข้านอน "
(จาก เพลงน้ำท่วมปาก ตอน 1 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

1.4.2 นอกจากยังพบองค์ประกอบที่ทำให้เรื่องน่าสนใจ คือ การยกเอาเหตุการณ์ร่วมสมัย เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เรื่องการไม่ตัดไม้ทำลายป่า มาเสริมในบทเพลง เช่น

" พระเจ้านั้นทรงองค์ราชันย์ เมื่อชาติก่อนนั้นเป็นกุกุมพี
ท่านตัดไม้ขายแต่ไม่ทำลายป่า ท่านเปี่ยมศรัทธาอยู่ป่ารามสี "
(จาก เพลงแห่อันสงส์ผ้าป่า ตอน 1 ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

และด้านลักษณะนิสัยของคนไทย ที่ชอบเสี่ยงโชคด้วยการแทงหวย และจากสลากกินแบ่ง เช่น

" ทิ้งยายเหลือนายหนุ่ม ชาวบ้านกุ่มคาดไม่ถึง
ถูกลอตเตอรี่รางวัลที่หนึ่ง เพราะใจถึงพระธรรมเอย "
(จาก เพลงแห่อายุบาปอาบบุญ ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

" แล้วน้อมถวายองค์พระปัจเจก แต่ไม่ขอเลขด้วยสมัยนี้
ไม่มีหวยเบอร์ให้ห่อเล่นกัน และทั้งสองท่านไม่โลภไม่ร้อน "
(จาก เพลงแห่อันสงส์ผ้าป่า ตอน 1 ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ)

2. การใช้ท่อนง น้ำเสียง ลีลาในการขับร้อง

จากการฟังแถบบันทึกเสียงการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง พบว่า ใช้ท่อนง แห่ในการร้องเป็นส่วนใหญ่ นักร้อง มีน้ำเสียงดี ร้องเต็มเสียง ออกเสียงอักขระชัดเจน ลีลาในการขับร้องเน้นลูกเอื้อน ลูกคอ ดังจะขอยกตัวอย่าง เช่น

2.1 การใช้ท่อนง

ส่วนใหญ่ใช้ท่อนงแห่ มีท่อนงอื่น ๆ บ้างบางเพลง เช่น ท่อนงลิเก เห่ และบางเพลงใช้สำเนียงจีน เช่น เพลงขงเบ้งคู่ดาว ขับร้องโดย เตือนใจ บุญพระรักษา สำเนียงมอญ เช่น เพลงฟ้าครึ้ม...ครึ้ม ขับร้องโดย ศจี สายชล เป็นต้น

2.2 การใช้น้ำเสียงและลีลาในการขับร้อง

นักร้องมีน้ำเสียงดี และใส่อารมณ์เป็นตามเนื้อร้อง ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม เช่น อารมณ์เศร้า อารมณ์สงสาร ดังตัวอย่างในแถบบันทึกเสียงประกอบวิทยานิพนธ์ คือ

" ... น้ำตาไหลเรียกลูกให้มาชุกชอกอก
 น้ำตาแม่ไหลตกในหัวอกบวดร้าว
 อ้าปากออกบอกลูกแม่ต้องถูกตาเชือด
 คอยดูแลือดแม่ไหลพรุ่งนี้ต้องตายจากเจ้า
 มาเถอะลูกมาชอกอกให้แม่กกก่อนตาย
 แม่ชอกอกเป็นครั้งสุดท้ายเพราะแม่ต้องตายตอนเช้า
 ลูกอย่าทะเลาะเบาะแว้งอย่าขัดแย้งเหยียดหยัน
 จงรู้จักรักกันอย่าผลุนผลันสะเพร่า
 เจ้าตัวใหญ่สายสวาทอย่าเกรียวกราดน้องน้อง
 จงปกครองดูแลให้เหมือนดังแม่เลี้ยงเจ้า
 นำสงสารแม่ไ้ก้น้ำตาไหลสอนลูก
 เขาก็ถูกตาเชือดต้องหลังเลือดนองแล้ว
 ส่วนลูกไ้ทั้งเจ็ดเหมือนถูกเค็ดดวงใจ
 พากันโดดเข้ากองไฟตายตามแม่ไ้ดังกล่าว
 ด้วยอาณิสงส์ใจประเสริฐลูกไ้ไปเกิดเป็นดาว ..."
 (เพลงดาวลูกไ้ ตอน 2 ขับร้องโดย พร ภิรมย์)

2.3 การใช้ลูกเอื้อน ลูกคอและสำเนียงท้องถิ่น

องค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งน่าสนใจ คือการใช้ลูกเอื้อน ลูกคอ และสำเนียงท้องถิ่นในการขับร้อง (ดังตัวอย่างแถบบันทึกเสียงการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ประกอบวิทยานิพนธ์) เช่น

- การใช้ลูกเอื้อน ลูกคอ จากเพลง แห่ลัคนา ชาลี ดังตัวอย่าง

" กัณฑ์เห็นเจ้าหงส์ทอง	บินล่องลอยอยู่กลางเวหา
จึงร้องสั่งหงส์เหมรา	ว่าพี่หงส์จำจงปราณี
ตัวฉันหรือชื่อกัณฑ์	พระเชษฐาชื่อชาลี
ขอส่งยุบลถึงชนนี้	ตาแก่ตีไม่หยุดเลย
โลहितไหลลงหยดย้อย	น้ำสั๊กหน้อยไม่ได้เสวย
มิได้กราบลามารดาเลย	กรรมลูกเอื้อยได้ทำมา

(จาก เพลงแห่ลัคนาชาลี ตอน 2 ขับร้องโดย ทศพล หิมพานต์)

- การใช้สำเนียงท้องถิ่น เช่นสำเนียงสุพรรณ จากเพลงฟ้าคราม...ครึ้ม

" ฟ้าครามเสียงดังเปรี้ยง	ตากับยายยังเถียงกันลั่น
กบหลุดมือตกลงน้ำ	ตาไล่ตาม ไ่ตามไม่ทัน
ยายบอกตาสมน้ำหน้า	ก็แกอยากมายืนเถียงกับฉัน
อ๊ะ! กบผัดเผ็ดหรือว่ากบต้มยำ	เลยอดหมา ออดหมา ด้วยกัน
...เอื้อ...เอื้อ...เอื้อ...เอื้อ	

(เพลงฟ้าคราม...ครึ้ม ขับร้องโดย ศจี สายชล)

องค์ประกอบที่ทำให้การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งน่าสนใจ นั้น อยู่ที่การเลือกใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย มีสัมผัสสนอกสัมผัสใน มีการใช้สำนวนไทย สุภาพศต คำพังเพย พุทธภาษิต ที่เป็นที่คุ้นเคยในหมู่คนไทยทั่วไป ด้านการใช้ทำนอง ใช้ทำนองแหล่มากที่สุด นักร้องเสียงดี ร้องเต็มเสียง ออกอักษระชัดเจนน มีการใช้ลูกเอื้อน ลูกคอ และใช้สำเนียงท้องถิ่นในบางเพลงที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น สำเนียงสุพรรณ สำเนียงอีสาน เป็นต้น

ตารางที่ 2

สรุป แนวคิดหลัก นักร้อง ทานเอง ของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

ประเภทและชื่อเพลง	นักร้อง	ทานเอง	แนวคิดหลัก
นิทานชาดก จำนวน 28 เพลง แบ่งเป็น			
: พุทธประวัติ 9 เพลง คือ			
1 คาวมา ตอน 1-2	พร ภิรมย์	ແ່ລ	ความกตัญญู
2 พิมพา	ชาย เมืองสิงห์	ແ່ລ	การพลัดพรากจากรักเป็นทุกข์
3 แห่เจ้าจากพิมพา	ทศพล หิมพานต์	ແ່ລ	การพลัดพรากจากรักเป็นทุกข์
4 แห่อ่านสังข์กรฐิน ตอน 1-3	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	ແ່ລ	การทำบุญ
5 แห่อ่านสังข์ผ้าป่า ตอน 1-3	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	ແ່ລ	การทำบุญ
6 แห่อ่านสังข์ลอยกระทง ตอน 1-2	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	ແ່ລ	ประเพณีลอยกระทง
7 แห่อ่านสังข์สร้างวัด ตอน 1-2	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	ແ່ລ	การทำบุญ
8 องคุลีมาล	ยอดรัก สลักใจ	ແ່ລ	โจรกลับใจเป็นคนดี
9 องคุลีมาล	นवलจันทร์ ขวัณจิต	ແ່ລ	โจรกลับใจเป็นคนดี
: เวสสันดรชาดก 11 เพลง คือ			
1 ชูชกทองแดง	น้ำผึ้ง บริบูรณ์	ແ່ລ	ความโลภทำให้ตัวตาย
2 ชูชกสองกุมาร	น้ำผึ้ง บริบูรณ์	ແ່ລ	ความไม่มีเมตตา
3 นางอมิตดา	นवलจันทร์ ขวัณจิต	ແ່ລ	ความกตัญญู
4 มัทรี ตอน 1-2	น้ำผึ้ง บริบูรณ์	ແ່ລ	ความรักของแม่
5 มหาชนก	ชาย เมืองสิงห์	ແ່ລ	ความเพียรพยายาม
6 แห่กัณฑ์-ชาลี ตอน 1-2	ทศพล หิมพานต์	ແ່ລ	การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก เป็นทุกข์
7 แห่มัทรีกำสรวล	ชินกร ไกรลาส	ແ່ລ	ความรักของแม่
8 แห่มัทรีรำพัน	ทศพล หิมพานต์	ແ່ລ	ความรักของแม่

ประเภทและชื่อเพลง	นักร้อง	ทำนอง	แนวคิหลัก	
9 แหม่มทรีโคก	ทศพล	หิมพานต์	ແ່ລໍ	ความรักของแม่
10 แหม่มทรีสลบ	ชินกร	ไกรลาส	ແ່ລໍ	ความรักของแม่
11 แหม่มสี่กษัตริย์เดินดง	ทศพล	หิมพานต์	ແ່ລໍ	ความรักในครอบครัว
: <u>นิทานชาดกอื่น ๆ</u> 8 เพลง คือ				
1 กระจ่ายกลางจันทร์	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	ความไม่ริษยาผู้อื่น
2 นกกระจาบ	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	ความมีเหตุผล, ไม่วู่วาม
3 น้ำท่วมปาก ตอน 1-2	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	ความมีเหตุผล, ไม่วู่วาม
4 พระรถ-เมรี	ชาย	เมืองสิงห์	ແ່ລໍ	การพลัดพรากจากรักเป็นทุกข์
5 รจนา	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	การเลือกคู่ครอง
6 รีมไกรลาส ตอน 1-2	พร	ภิรมย์	ລີເກ	ความซื่อสัตย์ กตัญญู
7 สิ้งขทอง	ยอดรัก	สลักใจ	ແ່ລໍ	งามจิตใจดีกว่าบุปผา ภายนอก
8 แหม่มอ้ายเมรี	ทศพล	หิมพานต์	ແ່ລໍ	การพลัดพรากจากรักเป็นทุกข์

นิทานพื้นบ้าน จำนวน 29 เพลง คือ

1 ไกรทอง	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	ความกล้าหาญ
2 แหม่มชาละวัน ตอน 1-2	ชินกร	ไกรลาส	ແ່ລໍ	โทษของการไม่อยู่ในศีลธรรม
3 แหม่มชาละวัน	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ	ແ່ລໍ	โทษของการไม่อยู่ในศีลธรรม
4 ชาละวัน	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	โทษของการไม่อยู่ในศีลธรรม
5 จันทโครพ	ยอดรัก	สลักใจ	ແ່ລໍ	อย่าไว้ใจทางอย่าวางใจคน
6 ใจพ่อใจแม่	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	ความรักของพ่อแม่ต่อลูก
7 ดาวจระเข้ ตอน 1-2	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	การทำบุญทาน ย่อมนำมา ซึ่งความสุข
8 ดาวลูกไก่ ตอน 1-2	พร	ภิรมย์	ລີເກ	ความกตัญญู
9 นกกระยาง	ชาย	เมืองสิงห์	ແ່ລໍ	การไม่ซำสั่ว
10 พ่อหม้ายตามเมีย	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	ความมีเหตุผล ไม่ทริ
11 พระกับพราน	พร	ภิรมย์	ແ່ລໍ	ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว

ประเภทและชื่อเพลง	นักร้อง	ทำนอง	แนวคิดหลัก
12 ฟ้า ครุ่ม ครุ่ม	ศจี สายชล	เพลงไทยประยุกต์	ความสามัคคี
13 ฟ้าพิโรธ	พร ภิรมย์	แหล่	ทำชั่วได้ชั่ว
14 ไพบาบ	พร ภิรมย์	แหล่	เรื่องของกรรม
15 รักเดียวใจเดียว	พร ภิรมย์	แหล่	อย่าไว้ใจทางอย่าวางใจคน
16 ลูกโจรกลับใจ	พร ภิรมย์	แหล่	ความกตัญญู
17 วังแม่ลูกอ่อน ตอน 1-2	พร ภิรมย์	แหล่	เรื่องของกรรม
18 เศรษฐีอนาถา ตอน 1-2	พร ภิรมย์	แหล่	คบคนพาล พาลพาไปหาผิด
19 หมาไล่เนื้อ	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	แหล่	สังขารเป็นของไม่เที่ยง
20 แหล่ก่องข้าวน้อยซ่าแม่	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	แหล่	การซ่าแม่เป็นบาป
21 แหล่ขี้เมาใจบุญ ตอน 1-2	ทศพล หิมพานต์	แหล่	โทษของการดื่มสุรา
22 แหล่ใจโจร	พร ภิรมย์	แหล่	ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว
23 แหล่ปลาทูทอง ตอน 1-2	นवलจันทร์ ขวัณจิต	แหล่	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
24 แหล่ปลาทูทอง ตอน 1-2	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	แหล่	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
25 แหล่พระยาภิง พระยาพาน	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	แหล่	การซ่าพ่อเป็นบาป
26 แหล่หอยโข่ง ตอน 1-2	ทศพล หิมพานต์	แหล่	ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
27 แหล่อกพ้ออกแม่ ตอน 1-2	ทศพล หิมพานต์	แหล่	ความกตัญญูต่อพ่อแม่
28 แหล่อาณิสร์สังกรานต์ ตอน 1-2	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	แหล่	ตำนานประเพณีสังกรานต์
29 แหล่อาชบาอาชบาบุญ	ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	แหล่	การไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต

นิทานจากวรรณคดี จำนวน 11 เพลง คือ

1 กามนิทวาสิฏฐี	ยอดรัก สลักใจ	แหล่	ความมั่นคงในความรัก
2 ขงเบ้งดูดาว	เตือนใจ บุญพระรักษา	เพลงจีน	ความไม่เที่ยงแท้ของสังขาร
3 คนธรรม	พร ภิรมย์	แหล่	การประพาศิณีในกาม
4 พรหมทัต	พร ภิรมย์	แหล่	การประพาศิณีในกาม
5 ยอยศพระลอ	ชินกร ไกรลาส	เกริ่น+ลาวกระทบไม้	ชมความงามของพระลอ
6 เท่กาก็	น้ำผึ้ง บริบูรณ์	เห่	การประพาศิณีในกาม
7 เท่ครุฑ	พร ภิรมย์	เห่	การประพาศิณีในกาม
8 เท่ฉิมพลี	พร ภิรมย์	เห่	การประพาศิณีในกาม

ประเภทและชื่อเพลง	นักร้อง	ท่วงนอง	ท่วงนอง	แนวคิดหลัก
9 แห่ขุ่นข้างขุ่นแผน ตอน 1-2	ชินกร	ไกรลาส	แห่	การประพาศิณีในกาม
10 แห่พระล่อตามไก่อ	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ	แห่	ความรักสามเส้า
11 แห่พระไวย	ทศพล	หิมพานต์	แห่	ความหึงหวง

เรื่องเล่าชีวิตบุคคล จำนวน 5 เพลง คือ

1 แห่เจ้าแม่กวนอิม ตอน 1-3	ชินกร	ไกรลาส	แห่	ความกตัญญู
2 แห่พระเจ้าตากสินมหาราช ตอน 1-2	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ	แห่	ความกล้าหาญ
3 แห่พระนเรศวรมหาราช	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ	แห่	ความกล้าหาญ
4 แห่พันท้ายนรสิงห์	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ	แห่	ความมีวินัย
5 แห่ศรีปราชญ์	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ	แห่	ตำนานชีวิต

นิทานอีสป จำนวน 2 เพลง คือ

1 แห่นิทานชาวนา	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ	แห่	ทำคุณบูชาโทษ
2 แห่แพะป่า	ไวพจน์	เพชรสุพรรณ	แห่	ความประมาท ย่อมนำมา ซึ่งความทุกข์

จากตารางที่ 2 พบว่า แนวคิดหลักของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ที่พบมากที่สุด 2 แนวคิด คือ ความรักของแม่ที่มีต่อลูก 7 เพลง ความกตัญญู 7 เพลง รองลงมาคือ การประพาศิณีในกาม 6 เพลง นักร้องที่ร้องมากที่สุดคือ พร ภิรมย์ 24 เพลง ไวพจน์ เพชรสุพรรณ 18 เพลง ทศพล หิมพานต์ 10 เพลง ท่วงนองที่ใช้มากที่สุด คือ ท่วงนองแห่

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ฟังที่มีต่อการฟังการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

ในการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับฟัง 20 คน แยกเป็น ชาย 10 คน หญิง 10 คน ให้ฟังการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง โดยสุ่มจากเพลงประเภทต่าง ๆ คือ

1. นิทานชาดก 2 เพลง คือ

เพลงนกกกระจาบ	ขับร้องโดย พร ภิรมย์
เพลงแห่กัณฑ์หา ชาลี ตอน1-2	ขับร้องโดย ทศพล หิมพานต์
2. นิทานพื้นบ้าน 2 เพลง คือ

เพลงดาวลูกไก่ ตอน1-2	ขับร้องโดย พร ภิรมย์
เพลงฟ้าคราม...คราม	ขับร้องโดย ศจี สายชล
3. นิทานจากวรรณคดี 1 เพลง คือ

เพลงแห่ขบวนช้างขบวนแพน	ขับร้องโดย ชินกร ไกรลาศ
4. เรื่องเล่าชีวิตประวัติบุคคล 2 เพลง คือ

เพลงเหล่าพระนเรศวรมหาราช	ขับร้องโดย ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ
เพลงเหล่านันทาชาวนา	ขับร้องโดย ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ

ผลการสำรวจสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. เพศและสถานภาพของผู้ฟัง

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ฟัง พบว่า ผู้ฟังจำนวน 20 คน แยกเป็น ชาย 10 คน หญิง 10 คน แบ่งเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่น ชาย 3 คน หญิง 3 คน วัยทำงาน ชาย 4 คน หญิง 4 คน และวัยสูงอายุ ชาย 3 คน หญิง 3 คน

2. ความคิดเห็นของผู้ฟังที่มีต่อการฟังเพลง

2.1 เพลงนกกกระจาบ ขับร้องโดย พร ภิรมย์

ผู้รับสารส่วนใหญ่ไม่เคยฟัง เมื่อได้ฟังแล้วรู้สึกชอบ เพราะเนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม นักร้องมีน้ำเสียงดี ออกเสียงชัดถ้อยชัดคำ ทานองแหล่ไพเราะ ให้ข้อคิดเรื่องการไม่ใจร้อนวู่วาม และความซื่อสัตย์ เมื่อฟังนกกกระจาบแล้ว ทำให้อยากฟังการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งเรื่องอื่น ๆ อีก นอกจากนั้นผู้ฟังส่วนใหญ่ให้ทัศนะว่าเมื่อฟังเรื่องนกกกระจาบแล้วอยากหาหนังสือเรื่องพระสุรพลีฤทธิ์อ่านต่อไป

2.2 เพลงแก้กัณฑ์ทศพร ตอน 1-2 ขับร้องโดย ทศพล หิมพานต์

ผู้ฟังส่วนใหญ่ไม่เคยฟัง เพราะไม่ทราบว่า มีเพลงประเภทนี้จากหน้า แต่เคยรู้เรื่องกัณฑ์ทศพรมาบ้างแล้ว เมื่อได้ฟังแล้วรู้สึกชอบมาก เพราะนักร้องเสียงดี มีลูกเอื้อน ลกคอ สอดใส่อารมณ์ในน้ำเสียงขมขื่นเล่า ทำให้เกิดความรู้สึกสงสารกัณฑ์ทศพร เมื่อได้ฟังเพลงนี้แล้วอยากฟังเพลงอื่น ๆ ต่อไป แต่ปัญหาที่พบคือไม่ทราบแหล่งจำหน่ายแถบนี้ทุกเสียง

2.3 เพลงดาวลูกไก่ ตอน 1-2 ขับร้องโดย พร ภิรมย์

ผู้ฟังส่วนใหญ่เคยฟังมาก่อน และชอบฟังมาก เพราะเนื้อเรื่องสนุก ถ้อยคำ เนื้อเพลงไพเราะ นักร้องเสียงดีชวนฟังและมีความสามารถในการใช้ลมเสียง ทำให้ผู้ฟังเห็นภาพพจน์ ฟังแล้วรู้สึกสงสารแม่ไก่และลูกไก่ เมื่อฟังเพลงนี้แล้วต้องการฟังเพลงประเภทเล่าเรื่องอื่น เพราะสนุกและให้ข้อคิดที่ดี

2.4 เพลงฟ้าครีมี...ครีมี ขับร้องโดย ศจี สายชล

ผู้ฟังบางส่วนเคยฟังมาก่อน เมื่อฟังแล้วรู้สึกชอบ เพราะนักร้องเสียงดี เนื้อร้องเข้าใจง่ายเพราะใช้ภาษาง่าย ๆ แทรกอารมณ์ขัน บางตอนซึ่งเป็นการพูดในเพลง นักร้องพูดสำเนียงสุพรรณ ทำให้เพลงน่าสนใจมากขึ้น นอกจากนั้นทำนอง จังหวะ และดนตรีเร้าใจ เนื้อเรื่องให้ข้อคิดเรื่องความสามัคคี เมื่อฟังเพลงนี้แล้วอยากฟังเพลงประเภทการเล่าเรื่องเพลงอื่น ๆ อีกต่อไป

2.5 เพลงแห่ขบวนช้างขุนแผน ขับร้องโดย ชินกร ไกรลาศ

ผู้ฟังส่วนใหญ่ไม่เคยฟังมาก่อน แต่เคยรู้เรื่องขบวนช้างขุนแผนมาแล้ว เมื่อฟังแล้วรู้สึกชอบ เพราะเนื้อเพลงบรรยายถึงประวัติความเป็นมาของตัวละครในเรื่องโดยละเอียด การดำเนินเรื่องรวดเร็ว ทำให้ฟังเพลิน ฟังแล้วสงสารนางวันทอง ทำให้ได้ข้อคิดเรื่องการไม่ประพฤตินอกใจสามี ฟังแล้วอยากฟังเพลงอื่น ๆ ต่อไปอีก แต่มีปัญหาคือไม่ทราบแหล่งจำหน่าย

2.6 เพลงแห่พระนเรศวรมหาราช ขับร้องโดย ไฉพลักษณ์ เพชรสุพรรณ

ผู้ฟังไม่เคยฟังเพลงนี้มาก่อน แต่เมื่อได้ฟังแล้วรู้สึกชอบ เพราะเป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์การกอบกู้เอกราชของพระนเรศวรมหาราช ฟังแล้วรู้เรื่องโดยไม่ต้องเสียเวลาอ่านจากหนังสือ การใช้ภาษาในเนื้อร้องใช้ภาษาเข้าใจง่าย นักร้องเสียงดี ทำนองแห่ ทำให้ฟังได้เรื่อย ๆ ฟังแล้วรู้สึกชื่นชมในความกล้าหาญของพระนเรศวรมหาราช เมื่อได้ฟังเพลงการเล่าชีวิตประวัติแล้วอยากฟังเพลงอื่น ๆ ต่อไปอีก

2.7 เพลงแห่หน้างานชานา บักร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ

ผู้ฟังทุกคนไม่เคยฟังเพลงนี้มาก่อน แต่เคยฟังจากนิตานอัสปมาก่อน เมื่อได้ฟังแล้วชอบเพราะเนื้อเพลงใช้ภาษาง่าย ๆ นักร้องเสียงดี ใช้ทำนองแห่หน้าในการขับร้อง เนื้อเพลงสั้น แต่สรุปเนื้อเรื่องได้ครบถ้วน เมื่อได้ฟังเพลงนี้แล้วอยากฟังเพลงจากนิตานอัสป เรื่องอื่น ๆ ต่อไป แต่มีปัญหาคือไม่ทราบแหล่งจำหน่าย

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ฟังส่วนใหญ่ กล่าวว่าแม้ว่าจะไม่เคยฟังนิตานในเพลงไทยลูกทุ่งมาก่อน เพราะไม่คิดว่าจะมีเพลงไทยลูกทุ่งประเภทนี้ ออกมามากเหมือนเพลงไทยลูกทุ่งทั่วไป แต่เคยรู้เรื่องราวในนิตานมาก่อน โดยเฉพาะนิตานชาดกได้ฟังจากการเทศน์มหาชาติที่วัด ซึ่งมีนิตานที่เคยฟังในกัณฑ์มัทรี กัณฑ์ชูชก และกัณฑ์กุมาร เป็นต้น

ส่วนนิตานพื้นบ้านบางเรื่อง นิตานจากวรรณคดีไทย และนิตานอัสป ก็เคยรู้เรื่องจากการฟังการเล่าโดยทั่วไปจากพ่อแม่ ผู้อาวุโสในครอบครัว และครูที่โรงเรียน นอกจากนี้ผู้ฟังบางส่วนให้ทัศนะว่า เคยอ่านจากหนังสือซึ่งเป็นแบบเรียนในโรงเรียน

ส่วนการเล่าเรื่องชีวิตประวัติบุคคลนั้น ไม่เคยฟังมาก่อน แต่รู้เรื่องมาจากบทเรียนในโรงเรียน

ด้านการฟังการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ผ่านรายการวิทยุ และรายการโทรทัศน์ ผู้ฟังส่วนใหญ่ให้ทัศนะว่า เคยฟังรายการวิทยุ และดูโทรทัศน์รายการเพลงไทยลูกทุ่ง แต่ไม่เคยได้ฟังหรือดู เพลงประเภทการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งมาก่อน

เหตุผลที่ผู้ฟังชอบฟังการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง จากการสัมภาษณ์ผู้ฟังส่วนใหญ่ให้ทัศนะว่า ชอบเพราะเนื้อเรื่องสนุก ภาษาง่าย เข้าใจง่าย นักร้องมีน้ำเสียงไพเราะ ออกเสียงชัดเจน มีลูกเอื้อน ลูกคอ ตำนานเรื่องราวได้รวดเร็วทันใจ ไม่เสียเวลาในการฟัง

ด้านการจัดจำหน่ายแถบบันทึกเสียง ผู้ฟังส่วนใหญ่ให้ทัศนะว่า เมื่อได้ฟังแถบบันทึกเสียงการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ซึ่งเป็นนิตานประเภทต่าง ๆ คือ นิตานชาดก นิตานพื้นบ้าน นิตานจากวรรณคดี นิตานอัสป และการเล่าเรื่องชีวิตประวัติบุคคลแล้ว ทำให้อยากฟังนิตานและเรื่องเล่าในเพลงไทยลูกทุ่ง เพลงอื่น ๆ อีก แต่มีปัญหาคือไม่ทราบแหล่งจำหน่าย เพราะแหล่งจำหน่ายแถบบันทึกเสียงมักจะจำหน่ายเพลงไทยลูกทุ่งทั่วไปเป็นส่วนใหญ่

จากการสอบถามความคิดเห็นด้านอื่น ๆ นั้น ผู้ฟังให้ทัศนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

- รายการวิทยุ โทรทัศน์ ควรจะจัดรายการเพลงเฉพาะการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง และผู้จัดรายการควรจะเล่าเกร็ดความรู้ด้านผู้แต่ง ตัวละครและที่มาของเรื่องเล่าด้วย
- ควรส่งเสริมให้มีการแต่งเพลงประเภทการเล่าเรื่องในเพลงไทยเพิ่มขึ้น โดยอาจจะนำเรื่องเก่ามาแต่งเป็นเพลงใหม่ หรือแต่งเพลงการเล่าเรื่องเกี่ยวกับนิทานเฉพาะภาคต่าง ๆ ทุกภาคของประเทศไทย
- ควรส่งเสริมร้องใหม่ ๆ ที่มีความสามารถ มีน้ำเสียงไพเราะ ให้น้องเพลงประเภทการเล่าเรื่องในวงการเพลงลูกทุ่ง ต่อไป
- ควรจัดจำหน่ายเพลงประเภทการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งในราคาย่อมเยา และให้มีการจัดจำหน่ายอย่างแพร่หลายกว่านี้

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ฟัง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการฟัง การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ทำให้ทราบความคิดเห็นและประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย และต่อวงการเพลงไทยลูกทุ่งต่อไป